

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง การนำพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศไทยกับกฎหมายกักพืชที่ควรรู้
ผู้เรียบเรียง นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์ นิตกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ มกราคม 2566

ภายหลังจากที่ประเทศต่าง ๆ ได้ผ่อนคลายมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ลงแล้ว หลายประเทศได้มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ทำให้ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปและกลับจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากผู้เดินทางระหว่างประเทศจะต้องรู้กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางเข้าประเทศปลายทางแล้ว เมื่อเดินทางกลับประเทศไทย การนำสินค้าที่ซื้อจากต่างประเทศกลับเข้ามาในราชอาณาจักรไทยนั้น นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้านศุลกากรแล้ว การนำสินค้าประเภทพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศไทย ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่กำกับดูแลในเรื่องความปลอดภัยทางสุขอนามัยพืชที่ประชาชนผู้เดินทางระหว่างประเทศต้องรู้และปฏิบัติตาม เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีโทษทางอาญาและถูกยึดสินค้าที่นำกลับเข้ามาด้วย

การเดินทางไปประเทศที่มีผลผลิตทางการเกษตรประเภทพืชหรือผลไม้สดเป็นพันธุ์พืชเฉพาะถิ่นที่มีคุณลักษณะดี เช่น สตรอเบอร์รี่ เมลอน องุ่น พลับ เป็นต้น ประชาชนที่ประสงค์จะซื้อกลับประเทศไทยตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมและดูแลด้านความปลอดภัยทางสุขอนามัยพืช ได้กำหนดให้การนำเข้าพืชหรือผลไม้สดจัดเป็นสิ่งต้องห้ามตามมาตรา 8 (2) และมาตรา 10 การจะนำพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศไทย ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชจากประเทศต้นทาง และมีใบอนุญาตนำเข้าสิ่งต้องห้าม ซึ่ง “ใบรับรองสุขอนามัยพืช” (Phytosanitary certificate) คือ หนังสือสำคัญที่ออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศที่ส่งออกซึ่งพืช เพื่อรับรองว่าพืชที่ส่งออกปลอดจากศัตรูพืช ตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า และ “ใบอนุญาตนำเข้า” (Import permit) คือ เอกสารทางราชการที่อนุญาตให้มีการนำเข้าสินค้าและเป็นไปตามข้อกำหนดการนำเข้าด้านสุขอนามัยพืชตามชนิดที่ระบุ

การตรวจสอบการนำเข้าพืชหรือผลไม้สดจากต่างประเทศ ด้านตรวจพืชจะตรวจสอบการนำเข้าร่วมกับกรมศุลกากร ผู้ที่นำพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศไทยโดยไม่สำแดงใบอนุญาตนำเข้าและใบรับรองสุขอนามัยพืชในทุกช่องทาง เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่นำพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศ โดยไม่มีเจตนากระทำผิด ซึ่งอาจเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือไม่ทราบว่ามีกฎหมายกำหนดให้การนำเข้าพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศไทย ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชจากประเทศต้นทาง

มีใบอนุญาตนำเข้าจากกรมวิชาการเกษตร และต้องแจ้งนำเข้ากับด่านตรวจพืชเพื่อขอออกหนังสืออนุญาตก่อนเดินทางเข้าประเทศไทย เมื่อเดินทางมาถึงท่าอากาศยาน จึงมีการสละการครอบครองสินค้าใน Quarantine bin (Q-Bin) หรือเมื่อมีการตรวจพบจากเจ้าหน้าที่ อาจถูกตัดเตือนและถูกยึดพืชหรือผลไม้สดเพื่อนำไปทำลายด้วยวิธีการเผาด้วยอุณหภูมิสูง เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ศัตรูพืชร้ายแรง เช่น แมลงศัตรูพืช โรคพืชหรือวัชพืชจากต่างประเทศที่ติดมากับพืชเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมและระบบนิเวศของประเทศไทย อีกทั้งทำความเสียหายให้กับพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ

ส่วนผู้ที่ประสงค์จะนำเข้าพืชหรือผลไม้สดเพื่อการค้า ผู้นำเข้าต้องขอใบอนุญาตและได้รับอนุญาตนำเข้าโดยต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชกำกับมาทุกครั้ง และต้องปฏิบัติตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งต้องห้าม สิ่งกักตักและสิ่งไม่ต้องห้าม พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดด้านสุขอนามัยของพืชแต่ละชนิดและตามแหล่งที่มาด้วย อาทิ การนำเข้าผลสตรอเบอร์รี่สดจากประเทศญี่ปุ่น ต้องเป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลสตรอเบอร์รี่สดจากประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. 2562 การนำเข้าผลกีวีสดจากสาธารณรัฐฝรั่งเศส ต้องเป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลกีวีสดจากสาธารณรัฐฝรั่งเศส พ.ศ. 2563 ซึ่งพืชหรือผลไม้แต่ละประเภทมีข้อกำหนดที่มีรายละเอียดและข้อกำหนดที่แตกต่างกัน โดยปัจจุบันมีรายชื่อพืชหรือผลไม้สดที่ต้องห้ามและผ่านการวิเคราะห์ศัตรูพืชแล้วมากกว่า 50 ชนิด

ทั้งนี้ การนำเข้าพืชหรือผลไม้สดเข้าประเทศไทยนั้น จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งประชาชนที่มีการเดินทางระหว่างประเทศและประสงค์จะนำสินค้าประเภทพืชหรือผลไม้สดกลับเข้ามาในประเทศไทย นอกจากต้องศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายด้านศุลกากรแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายกักพืชด้วยเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดกฎหมายที่มีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบจะถูกดำเนินการตามกฎหมาย รวมถึงต้องถูกยึดสินค้าเพื่อนำไปทำลายตามกฎหมายกักพืชด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. (7 ธันวาคม 2565). กรมวิชาการเกษตรขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือ สร้างการรับรู้ นำเข้าผลไม้ไม่ต้องถูกกฎหมาย. สืบค้น 8 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.doa.go.th/th/?p=47954>. (2 มิถุนายน 2564). **คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานการตรวจสอบการนำเข้าพืชและผลิตผลพืช**. สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://www.doa.go.th/ard/?wpdmpro=%E0%B8%84%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1-17>
- คอ “ผัก-ผลไม้” ญี่ปุ่นต้องรู้หลักเกณฑ์นำเข้าใหม่ประกาศใช้แล้ว. (4 มีนาคม 2562). **ไทยโพสต์**. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/30465>
- เดือน ซื่อผลไม้สดกลับมาเป็นของฝาก เสียถูกปรับ-จำคุก. (10 พฤศจิกายน 2565). **ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล**. สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://www.thansettakij.com/news/general-news/546719>
- “ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลกีวีสดจากสาธารณรัฐฝรั่งเศส พ.ศ. 2563” (22 ธันวาคม 2563). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 137 ตอนพิเศษ 299 ง, น. 54-60.
- “ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลสตรอเบอร์รี่สดจากญี่ปุ่น พ.ศ. 2562” (1 มีนาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนพิเศษ 53 ง, น. 26-30.
- “ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งต้องห้าม สิ่งกีดกีด และสิ่งไม่ต้องห้าม พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565” (26 ตุลาคม 2565). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 139 ตอนพิเศษ 254 ง, น. 73-74.
- สายเที่ยวควรรู้! ผัก-ผลไม้ต้องห้ามเอาเข้าไทย มีสิทธิผิดกฎหมาย. (13 พฤศจิกายน 2565). **กรุงเทพธุรกิจ**. สืบค้น 14 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/health/1037568>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (6 ธันวาคม 2559). **พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507**. สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2565 จาก <http://web.krisdika.go.th/lawHeadPDF.jsp?formatFile=pdf&hID=0>